

REGULAMENT **privind activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare**

Capitolul I **Dispoziții generale**

1. Presentul regulament stabilește condițiile și modul de activitate a birourilor electorale ale secțiilor de votare.

2. Pentru organizarea și desfășurarea alegerilor, în perioada electorală consiliile electorale de circumscripție constituie birouri electorale ale secțiilor de votare.

3. În activitatea lor birourile electorale ale secțiilor de votare se conduc de Constituția Republicii Moldova, de Codul electoral, de legile și hotărârile Parlamentului, de hotărârile Comisiei Electorale Centrale, de prezentul regulament și de alte acte normative în domeniu.

Capitolul II **Modul de constituire și componența biroului electoral al secției de votare**

4. Birourile electorale ale secțiilor de votare se constituie de către consiliile electorale de circumscripție cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor. Pentru alegerile de orice nivel și pentru referendumurile republicane, birourile electorale ale secțiilor de votare se constituie în același termen. În cazul referendumului local, birourile electorale se constituie cu cel puțin 20 de zile înainte de ziua referendumului local.

5. Biroul electoral al secției de votare se constituie în conformitate cu prevederile articolului 30 din Codul electoral.

6. În cazul când partidele și alte organizații social-politice nu prezintă candidaturile lor în componența biroului electoral al secției de votare cel târziu cu 7 zile înainte de expirarea termenului de constituire a biroului electoral, numărul necesar de candidaturi se completează de către consiliul local, iar dacă nici acesta nu prezintă candidaturile, biroul electoral se completează de către consiliul electoral de circumscripție, la propunerea Comisiei Electorale Centrale, din Registrul funcționarilor electorali.

7. Consiliul electoral de circumscripție completează și decide privind componența numerică a biroului electoral, în limitele prevăzute la art. 30 al Codului electoral, avînd în vedere complexitatea atribuțiilor exercitate de biroul electoral, tipul alegerilor organizate, numărul alegătorilor din secția de votare, cumularea atribuțiilor de consiliu și birou electoral, precum și alte circumstanțe, sub condiția asigurării dreptului de desemnare a membrilor biroului electoral de către toți subiecții de drept.

8. Biroul electoral al secției de votare din străinătate este constituit dintr-un președinte, desemnat de șeful misiunii diplomatice ori al oficiului consular din cadrul acestora sau al personalului altor instituții ale serviciului diplomatic, și din 6–10 reprezentanți ai partidelor și altor organizații social-politice reprezentate în Parlament, cîte unul desemnat de fiecare partid sau altă organizație social-politică. Completarea birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate cu reprezentanții partidelor și ai altor organizații social-politice reprezentate în Parlament se face de către consiliul electoral de circumscripție Chișinău, iar în cazul în care numărul persoanelor propuse este insuficient pentru completarea birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate, acestea sînt completate de către Comisia Electorală Centrală, din Registrul funcționarilor electorali, cu persoane de o bună reputație, fără apartenență politică, cu avizul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

9. La formarea birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), prevederile articolelor 30 și 32 din Codul electoral și ale prezentului capitol se aplică în modul corespunzător. Competența de a desemna candidaturi în biroul electoral al secției de votare constituite pentru alegătorii din stînga Nistrului (Transnistria)

aparține consiliului localității pe al cărei teritoriu este amplasat sediul secției de votare respective.

10. Termenele pe zile concrete pentru realizarea acțiunilor ce se prevăd în Programul calendaristic aprobat de către Comisia Electorală Centrală se calculează pentru fiecare scrutin ținând cont de termenele specificate la pct. 4 și 6 din prezentul regulament.

11. În localitățile în care pentru desfășurarea alegerilor locale se formează o singură secție de votare, atribuțiile biroului electoral vor fi îndeplinite de consiliul electoral de circumscripție. În aceste cazuri, în hotărîrea consiliului electoral de circumscripție privind constituirea birourilor electorale se va specifica doar denumirea și numerele birourilor ale căror atribuții vor fi exercitate de consiliile electorale corespunzătoare de nivelul întâi.

Capitolul III

Alegerea președintelui, vicepreședintelui și secretarului biroului electoral. Procedura de degrevare și convocare a membrilor. Incompatibilități și restricții

Secțiunea 1

Alegerea președintelui, vicepreședintelui și secretarului biroului electoral

12. În decursul a 2 zile de la data constituirii biroului electoral al secției de votare reprezentantul consiliului electoral sau al autorității publice locale convoacă membrii biroului electoral, care aleg din rîndul lor președintele, vicepreședintele și secretarul biroului electoral, adoptînd în acest sens o hotărîre, conform Anexei nr. 1 la prezentul regulament. Hotărîrea adoptată se comunică imediat consiliului electoral de circumscripție și, respectiv, Comisiei Electorale Centrale.

Realegerea președintelui, vicepreședintelui și secretarului biroului electoral poate fi inițiată de cel puțin 1/3 din membrii biroului.

13. După adoptarea hotărîrii în condițiile pct. 12 din prezentul regulament, se aduce la cunoștința publică informația despre componența și sediul biroului electoral al secției de votare, modul de contactare pentru relații.

14. În cazul lipsei temporare a președintelui, vicepreședintelui sau a secretarului, președintele poate împuternici un alt membru al biroului electoral să exercite atribuțiile care le revin.

15. După aprobarea componenței nominale a biroului electoral și alegerea președintelui, vicepreședintelui și secretarului biroului electoral, consiliul electoral de circumscripție eliberează pentru membrii biroului legitimații, conform modelului dat în Anexa nr. 2 la prezentul regulament, care sînt obligați să le poarte la vedere.

Secțiunea 2

Degrevarea de atribuțiile de la locul de muncă permanent și convocarea membrilor biroului electoral

16. Pentru organizarea eficientă a activității sale, la prima ședință, biroul electoral al secției de votare va adopta o hotărîre, privind desemnarea membrilor pentru degrevare de atribuțiile de la locul de muncă permanent și/sau convocare. Numărul membrilor biroului electoral care pot fi degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent sau convocați și termenul acestor degrevări/convocări este stabilit de către Comisia Electorală Centrală.

17. Hotărîrea biroului electoral al secției de votare privind desemnarea membrilor pentru degrevare de atribuțiile de la locul de muncă permanent sau convocare, întocmită conform Anexei nr. 3 la prezentul regulament, se transmite consiliului electoral de circumscripție care decide, conform competenței, privind degrevarea/convocarea membrilor birourilor electorale.

18. Persoanelor degrevate din unitățile bugetare li se menține salariul la locul de muncă permanent și li se plătește, din mijloacele financiare alocate pentru alegeri, o recompensă egală cu 25 la sută din salariul mediu pe economie din anul precedent.

19. În cazul degrevării persoanelor din alte unități decît cele bugetare sau convocării pensionarilor și a persoanelor temporar neangajate în cîmpul muncii, acestora li se stabilește, din

mijloacele financiare alocate pentru alegeri, o recompensă egală cu un salariu mediu pe economie din anul precedent. Pentru activitatea în perioada electorală, inclusiv în ziua alegerilor, membrilor nedegrevați ai birourilor electorale li se stabilește, din mijloacele financiare alocate pentru alegeri, o recompensă în mărime de 15 la sută din salariul mediu pe economie din anul precedent.

20. Funcționarii publici, degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent pentru activitate în calitate de membri ai biroului electoral al secției de votare sau ai aparatului ce asistă biroul, își păstrează statutul de funcționar public pentru perioada degrevării.

21. Drept temei de achitare a recompensei în condițiile specificate la punctele 18 și 19 servesc hotărârile de constituire a birourilor electorale și de degrevare/convocare a membrilor acestuia.

22. În funcție de tipul scrutinului organizat, biroul electoral este asistat de un aparat de lucru, format din operatorii Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” (în continuare – SIASA), șofer. La propunerea biroului electoral, consiliul electoral adoptă hotărârea de numire în funcție și stabilește perioada de activitate a membrilor aparatului care asistă biroul electoral. Hotărârea consiliului electoral servește temei de remunerare a acestora. Operatorilor SIASA li se eliberează legitimații, conform modelului dat în anexa nr. 4 la prezentul regulament, care sînt obligați să le poarte la vedere.

Secțiunea 3

Incompatibilități și restricții. Încetarea calității de membru al biroului electoral

23. Conform legislației electorale, incompatibilitățile generale și restricțiile privind calitatea de membru al biroului electoral sînt:

- a) membrii biroului electoral nu pot fi consilieri în consiliile locale și membri de partid;
- b) în cazul alegerilor locale, membru al biroului electoral nu poate fi soțul (soția), afini și rudele de gradul întâi și doi ale candidatului la alegeri;
- c) membrii biroului electoral nu pot face agitație în favoarea sau în defavoarea persoanelor ce candidează la o funcție publică eligibilă, nu pot să se implice în activități politice în susținerea vreunui din concurenții electorali și nu pot să se afilieze nici unuia din ei, nu pot sprijini financiar sau prin orice alte modalități, direct sau indirect, nici un concurent electoral.

24. Organul (autoritatea) care a desemnat membrul are obligația să îl revoce pentru încălcarea interdicțiilor stabilite la art. 35 alin. (7) din Codul electoral, lezarea drepturilor electorale ale alegătorilor, absența nemotivată de la 2 ședințe consecutive ale biroului electoral sau refuzul de a executa deciziile biroului electoral din care face parte, constatate prin hotărîre a biroului electoral. În cazul în care hotărîrea biroului electoral privind revocarea a fost contestată în termen de 3 zile de la data adoptării, membrul se consideră revocat de la data emiterii hotărîrii organului electoral ierarhic superior de menținere a hotărîrii biroului electoral.

25. Drept temei de încetare a calității de membru al biroului electoral servește cererea de demisie, în formă scrisă, adresată organului (autorității) care l-a desemnat. Organul (autoritatea) care a desemnat persoana respectivă în componența biroului electoral înaintează un demers, cu cererea de demisie anexată, către organul electoral care a constituit biroul electoral, solicitînd substituirea membrului demisionat. Calitatea de membru încetează odată cu adoptarea hotărîrii de modificare a componenței biroului electoral în baza cererii de demisie depuse.

26. În cazul în care un membru al biroului electoral își dă demisia sau este revocat pînă în ziua precedentă alegerilor, în locul lui poate fi desemnat sau propus un alt membru în modul stabilit de Codul electoral și de prezentul regulament. Dacă în urma retragerii sau revocării, numărul membrilor biroului electoral s-a redus, devenind mai mic decît numărul minim prevăzut la art. 30 din Codul electoral, iar consiliul local sau partidul, altă organizație social-politică nu a înaintat candidaturi în componența acestuia, biroul electoral se completează cu persoane din Registrul funcționarilor electorali.

Capitolul IV

Organizarea activității și exercitarea atribuțiilor

de către biroul electoral al secției de votare

Secțiunea 1

Organizarea ședințelor și adoptarea hotărârilor

27. Ședințele biroului electoral al secției de votare sînt convocate și conduse de către președinte, iar în cazul absenței acestuia, de către vicepreședinte, iar în cazul birourilor constituite peste hotarele țării de către secretar. Ședința poate fi convocată, de asemenea, la cererea a cel puțin 1/3 din membrii biroului electoral.

28. Ședințele biroului electoral al secției de votare sînt deliberative dacă la ele participă mai mult de 1/2 din membrii săi.

29. Biroul electoral al secției de votare adoptă hotărîri prin votul deschis exprimat de membrii săi. Hotărîrile se adoptă cu votul majorității din numărul total al membrilor biroului electoral. Votul membrilor biroului electoral asupra fiecărui punct înscris pe ordinea de zi se exprimă prin una din următoarele modalități: „Pentru”, „Împotrivă” sau „Abținere”. În cazul parității de voturi, hotărîrea nu se adoptă, iar examinarea subiectului de pe ordinea de zi se amîna pentru ședința imediat următoare.

30. Membrii biroului electoral al secției de votare care nu sînt de acord cu hotărîrile adoptate au dreptul să-și exprime în scris opinia separată, care se anexează la procesul-verbal al ședinței în termen de 24 de ore de la adoptare.

31. Hotărîrile biroului electoral al secției de votare se semnează de către președinte și secretar.

32. Hotărîrile biroului electoral al secției de votare, adoptate în limitele competenței sale, sînt executorii pentru autoritățile publice, întreprinderi, instituții și organizații, persoanele cu funcții de răspundere, partide, alte organizații social-politice și organele lor, precum și pentru toți cetățenii.

33. Pe ordinea de zi a ședinței biroului electoral al secției de votare se includ subiecte referitoare la listele electorale, amenajarea localului pentru votare, organizarea activității biroului electoral în ziua alegerilor și altele conform atribuțiilor exercitate de biroul electoral.

34. La toate ședințele biroului electoral al secției de votare, precum și la numărarea voturilor, la operațiile în legătură cu listele electorale, buletinele de vot, certificatele pentru drept de vot, la întocmirea proceselor-verbale privind rezultatele numărării voturilor au dreptul să asiste:

- a) membrii și reprezentanții organelor electorale ierarhic superioare;
- b) reprezentanții concurenților electorali în organele electorale sau a participanților la referendum;
- c) observatorii naționali și internaționali acreditați de către organele electorale respective, precum și interpreții acestora după caz;
- d) reprezentanții mijloacelor de informare în masă.

Secțiunea 2

Organizarea activității biroului electoral

35. Biroul electoral al secției de votare va adopta o hotărîre privind stabilirea atribuțiilor și repartizarea sarcinilor între membrii săi, conform modelului dat în Anexa nr. 5 la prezentul regulament.

36. În vederea bunei organizări a activității, se va aproba un program de lucru al biroului electoral, ținîndu-se cont de timpul potrivit pentru alegători. Membrii biroului electoral vor sta de serviciu în orele programului de lucru pentru a oferi cetățenilor explicații și informații privind alegerile.

37. La intrarea în sediul biroului electoral al secției de votare se afișează inscripția în limba română: „Biroul electoral al secției de votare nr. ___ pentru alegerile _____”.

38. Localul secției de votare va fi amenajat cu respectarea prevederilor Instrucțiunii cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, aprobată prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 2625 din 12 august 2014, precum și ale Regulamentului cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale

Centrale nr. 4463 din 26 ianuarie 2016, cu modificările și completările ulterioare.

39. Autoritățile publice, întreprinderile, instituțiile și organizațiile, persoanele cu funcții de răspundere, partidele și alte organizații social-politice, precum și organele acestora au obligația să sprijine birourile electorale ale secțiilor de votare în exercitarea atribuțiilor lor, să le furnizeze informațiile și materialele necesare pentru activitate. Sprijinul din partea autorităților publice și a reprezentanților acestora se acordă numai la cerere și nu se poate manifesta prin acțiuni vădit disproporționate față de necesitățile existente.

40. Biroul electoral al secției de votare poate sesiza autoritățile publice, întreprinderile, instituțiile, organizațiile, persoanele cu funcții de răspundere, partidele și alte organizații social-politice, precum și organele acestora, în probleme de organizare și desfășurare a alegerilor, acestea fiind obligate să examineze sesizarea și să dea răspuns în decursul a 3 zile de la data primirii ei, dar nu mai târziu de ziua alegerilor.

41. Nerespectarea prevederilor pct. 39 și 40 din prezentul regulament servește drept temei pentru adresare organelor constatatoare, în condițiile prevăzute de art.77 din Codul electoral.

Secțiunea 3

Atribuțiile biroului electoral al secției de votare

42. În perioada sa de activitate biroul electoral al secției de votare exercită următoarele atribuții:

a) păstrează listele electorale, asigură integritatea acestora și a buletinelor de vot;
b) examinează cererile în legătură cu incorectitudinile din listele electorale și efectuează modificările necesare;

c) asigură păstrarea și integritatea certificatelor pentru drept de vot, eliberarea acestora alegătorilor care nu se vor afla la domiciliu în ziua alegerilor. Certificatele pentru drept de vot rămase neutilizate se anulează de către biroul electoral al secției de votare, în baza unui act, conform Anexei nr. 6 la prezentul regulament;

d) întocmește listele electorale suplimentare, înscriind în ele persoanele care votează în baza certificatelor pentru drept de vot, precum și persoanele care, din anumite motive, nu au fost înscrise în lista electorală de bază și în alte cazuri stabilite în Codul electoral și Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale, aprobat de Comisia Electorală Centrală;

e) comunică populației care locuiește în raza secției de votare data și locul votării;

f) stabilește numărul de buletine de vot ce urmează a fi tipărite pentru secția de votare, în corespundere cu numărul alegătorilor incluși în lista electorală, conform Anexei nr. 7 la prezentul regulament.

g) asigură pregătirea localului pentru votare, instalarea urnelor și a cabinelor de vot, păstrarea și integritatea ștampilelor electorale;

h) organizează votarea în ziua stabilită pentru desfășurarea scrutinului;

i) ia măsuri pentru a asigura ordinea în localul secției de votare;

j) totalizează rezultatele alegerilor pe secția de votare, întocmește procesele-verbale și rapoartele și le remite, împreună cu toate buletinele de vot, consiliului electoral de circumscripție;

k) examinează cererile și contestațiile ce vizează organizarea și desfășurarea alegerilor, adoptând hotărâri asupra lor, ale căror copii se anexează la raportul biroului;

l) remite consiliului electoral de circumscripție informația despre deschiderea secției de votare, datele privind participarea la vot, precum și datele necesare pentru totalizarea rezultatelor preliminare ale alegerilor;

m) asigură accesul alegătorilor, observatorilor și concurenților electorali la informația din listele electorale;

n) exercită și alte atribuții prevăzute de Codul electoral.

43. Procedura de lucru cu listele electorale se desfășoară în conformitate cu Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2674 din 25 septembrie 2014, cu modificările și completările ulterioare.

44. Biroul electoral al secției de votare comunică alegătorilor locul și timpul unde pot lua cunoștință de lista electorală de bază, folosind în acest scop orice mijloace de comunicare. Biroul electoral asigură alegătorului accesul la informația din lista electorală la sediul său.

45. Alegătorii au dreptul să facă contestații împotriva neincluserii lor în listă sau excluderii din ea, precum și împotriva altor erori comise la înscrierea datelor despre sine sau despre alți alegători cel târziu în ziua precedentă zilei alegerilor. Biroul electoral comunică imediat Comisiei Electorale Centrale modificările solicitate, cu anexarea actelor doveditoare: cererea și declarația alegătorului, copia actelor de identitate.

46. Contestațiile privind listele electorale se examinează de către biroul electoral al secției de votare în decurs de 24 de ore. Subiecții interesați pot contesta în instanța de judecată refuzul organelor electorale de a corecta, include sau exclude alegătorul din lista electorală.

47. Biroul electoral al secției de votare are obligația să comunice alegătorilor din raza secției de votare respective prin toate mijloacele de comunicare disponibile (mass-media, telefon, afișe, internet), cel târziu cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor, informația despre sediul secției de votare la care ei vor vota.

48. Biroul electoral al secției de votare aduce la cunoștința publică timpul și locul votării cel mai târziu cu 10 zile înainte de ziua alegerilor prin intermediul distribuirii invitațiilor către alegători, conform modelului dat în Anexa nr. 8 la prezentul regulament.

49. După expirarea termenului de înregistrare a concurenților electorali, candidații sau listele de candidați înaintați din partea partidelor, altor organizații social-politice, blocurilor electorale, precum și lista candidaților independenți se vor transmite birourilor electorale ale secțiilor de votare, care le afișează la sediul biroului electoral.

50. În cazul în care pe parcursul acestui termen partidul, altă organizație social-politică sau blocul electoral va retrage unul sau mai mulți candidați din listă ori candidatul independent își retrage candidatura, președintele biroului electoral al secției de votare va face o mențiune despre retragerea candidaturii respective în hotărârea organului electoral cu privire la înregistrarea concurentului.

51. Dacă concurentul electoral își retrage candidatura sau înregistrarea este anulată după ce buletinele de vot au fost tipărite, biroul electoral al secției de votare va aplica ștampila cu mențiunea „Retras” în buletinul de vot în dreptul numelui respectivului candidat.

52. Concurenții electorali pot desemna în biroul electoral al secției de votare câte un reprezentant cu drept de vot consultativ, care este confirmat de către birou în termen de 3 zile de la data depunerii cererii. Drepturile și obligațiile generale ale reprezentantului concurentului electoral sînt stabilite prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale, precum și de concurenții electorali care îi desemnează. În activitatea sa reprezentantul cu drept de vot consultativ se conduce de Constituția Republicii Moldova, de Codul electoral, de Regulamentul cu privire la activitatea reprezentanților cu drept de vot consultativ ai concurenților electorali, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 383 din 12 decembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare, precum și de prezentul regulament.

Capitolul V

Organizarea și desfășurarea votării

53. Votarea se efectuează în ziua alegerilor între orele 7.00 și 21.00. Biroul electoral al secției de votare poartă întreaga responsabilitate pentru organizarea votării, pentru amenajarea localului secției de votare astfel încît să fie asigurate condiții corespunzătoare pentru exercitarea dreptului de vot și respectarea caracterului secret al votului.

54. Autoritatea administrației publice locale transmite, prin act de predare-primire, biroului electoral cabine și urne de vot, materiale necesare pentru amenajarea localului secției de votare.

55. În preziua alegerilor biroul electoral al secției de votare verifică existența documentelor și materialelor primite: listele electorale, buletinele de vot, formularele speciale, formularele proceselor-verbale privind rezultatele numărării voturilor, ștampilele biroului electoral. Echipamentele și instalațiile trebuie să se afle în stare de funcționare, inclusiv mijloacele de transport. În aceeași zi biroul electoral va adopta o hotărîre prin care vor fi

prevăzute responsabilitățile fiecărui membru în ziua votării pentru anumite liste electorale conform criteriilor convenite (pe străzi, numere de blocuri, case, nume în ordine alfabetică ale alegătorilor etc.) și va fi desemnat membrul suplinitor în cazul lipsei membrului responsabil de anumite liste electorale.

56. Localul secției de votare este dotat cu un număr suficient de cabine pentru vot secret, urne de vot și ștampile cu mențiunea „Votat”, cu cel puțin două computere conectate la SIASA, precum și cu piese de mobilier necesare desfășurării activității (mese pentru membrii biroului la care se eliberează buletinele de vot și pentru operatorii SIASA, scaune etc.).

57. În ziua votării, la ora 07.00, președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența a cel puțin jumătate din membrii biroului electoral, verifică și sigilează urnele de vot, verifică existența listelor electorale, buletinelor de vot, ștampilelor și întocmește un proces-verbal în două exemplare, conform Anexei nr. 9 la prezentul regulament. Procesul-verbal se semnează de toți membrii prezenți ai biroului electoral al secției de votare, iar după ce un exemplar este introdus în urna de vot, președintele biroului declară votarea deschisă. În cazul mai multor urne de vot, procesul-verbal se introduce doar în una din ele.

58. Membrii biroului electoral al secției de votare și operatorii SIASA, reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum și persoanele autorizate să asiste la operațiile electorale au obligația să poarte la vedere legitimațiile de identitate. Este interzis persoanelor care intră în localul secțiilor de votare să poarte la vedere ecusoane, insigne sau alte însemne de agitație electorală.

59. Modelul cabinelor și urnelor de vot (staționare și mobile) este stabilit în Instrucțiunea cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2625 din 12 august 2014.

60. Pentru asigurarea unui parcurs ordonat prin secția de votare și evitarea aglomerației, localul secției de votare se amenajează, după modelul dat în Anexa nr. 1 la Instrucțiunea cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, în așa fel încât alegătorul, după ce a intrat în local, să traverseze consecutiv masa unde stau operatorii SIASA, mesele la care membrii biroului înmânează buletinele de vot, cabinetele pentru vot secret și urnele de vot.

61. Cabinele, urnele de vot, mesele trebuie amplasate în încăpere în așa mod încât să permită supravegherea continuă a procesului electoral de către membrii biroului electoral al secției de votare și alte persoane autorizate să asiste la operațiile electorale.

62. În timpul rezervat votării se interzice de a închide localul de votare și de a suspenda votarea, cu excepția cazurilor de dezordine în masă, de calamități naturale, de alte circumstanțe neprevăzute, care îi pun pe alegători în pericol sau fac imposibilă efectuarea alegerilor. În aceste cazuri, președintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru cel mult 2 ore, timp în care va aduce localul secției de votare în starea corespunzătoare sau va găsi un alt local, înștiințînd despre acest fapt alegătorii. Persoanele care au dreptul să asiste la votare nu pot fi obligate să părăsească localul secției de votare în timpul suspendării votării.

Biroul electoral decide prelungirea cu cel mult 2 ore a timpului rezervat votării pentru a le permite șă-și exercite dreptul de vot alegătorilor care stau în rînd, informînd despre prelungire consiliul electoral de circumscripție și Comisia Electorală Centrală.

La alegerile locale, în cazul în care procesul de votare suspendat nu poate fi reluat în timp de 2 ore, votarea se consideră suspendată pe un termen ce nu va depăși 2 săptămîni, iar Comisia Electorală Centrală, în termen de 3 zile, va adopta o hotărîre privind data reluării votării suspendate. Procesul de votare se reia în aceleași condiții juridice.

63. Răspunderea pentru asigurarea în ziua alegerilor a ordinii în localul de votare și pe teritoriul din preajmă, în rază de 100 de metri de la localul votării o poartă președintele biroului electoral al secției de votare împreună cu reprezentantul forțelor de ordine. Deciziile luate în acest scop sînt executorii pentru toți.

64. Este strict interzisă intrarea în localul secției de votare cu arme de foc sau cu arme albe. Reprezentantul forțelor de ordine poate intra în secția de votare numai dacă este invitat de președintele biroului electoral să ajute la restabilirea ordinii de drept.

65. Buletinele de vot se păstrează în localul secției de votare în condiții de siguranță, în pachete legate a cîte 100 de bucăți, iar pe parcursul zilei votării se distribuie de către președintele biroului electoral al secției de votare membrilor biroului electoral într-un număr suficient pentru

a fi înmînate alegătorilor.

66. Fiecare alegător votează personal. Votarea în locul altor persoane nu se admite. Membrul biroului electoral al secției de votare înmînează alegătorului buletinul de vot, conform listei electorale, numai la prezentarea actului de identitate, după ce a fost verificat în SIASA și s-a constatat întrunirea tuturor condițiilor pentru a vota la secția de votare respectivă. La primirea buletinului, alegătorul semnează în dreptul numelui său în rubrica destinată pentru aceasta din lista electorală. Membrul biroului electoral semnează și el în dreptul numelui alegătorului căruia i-a eliberat buletinul de vot. După închiderea secției de votare, membrul biroului electoral responsabil de eliberarea buletinelor de vot va semna în partea dreaptă de sus a listelor electorale care i-au fost distribuite, iar în partea stîngă de jos va menționa numărul buletinelor de vot eliberate. Membrul biroului electoral care îl suplinește, la eliberarea buletinelor de vot, va semna pentru aceasta în rubrica „Notă” din lista electorală respectivă. Președintele biroului electoral va verifica existența semnăturilor acestora pe listele electorale respective.

67. În cazul în care membrii biroului electoral și operatorii SIASA nu au înregistrare la domiciliu/reședință valabilă pe teritoriul secției de votare unde își desfășoară activitatea, ei pot vota la această secție în baza certificatului pentru drept de vot.

68. Buletinul de vot se completează de către alegător numai în cabina pentru vot secret. Alegătorul care nu este în stare să completeze de sine stătător buletinul are dreptul să invite în cabină o altă persoană, cu excepția membrilor biroului electoral, reprezentanților concurenților electorali/ participanților la referendum și a persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale. Aceste cazuri vor fi consemnate aparte în raportul biroului electoral al secției de votare. Este interzisă fotografierea buletinului de vot completat.

69. Dacă alegătorul a completat greșit buletinul de vot, la cererea lui, biroul electoral al secției de votare anulează acest buletin și îi eliberează imediat, o singură dată, un nou buletin de vot. Acest buletin se include la litera j) din procesul-verbal cu privire la rezultatele numărării voturilor și despre acest caz se menționează în lista electorală la rubrica „Notă”.

70. În cazul în care alegătorul, din motive de sănătate sau din alte motive temeinice, nu poate veni în localul secției de votare, biroul electoral desemnează, la cererea scrisă a acestuia, cel puțin 2 membri ai biroului care se deplasează cu o urnă de vot mobilă și cu materialul necesar votării la locul unde se află alegătorul pentru ca acesta să voteze. Votarea la locul aflării se desfășoară în conformitate cu Instrucțiunea cu privire la procedura de vot cu urna mobilă, aprobată prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 3391 din 30 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare. Aceste prevederi nu se aplică la votarea în străinătate, precum și în cadrul secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria). Reprezentanților concurenților electorali/participanților la referendum și persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale, li se oferă posibilitatea de a însoți urna de vot mobilă.

71. La secțiile de votare constituite în străinătate, votarea se efectuează în conformitate cu prevederile Codului electoral al Republicii Moldova și ale Regulamentului cu privire la votarea cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotarele țării, aprobat prin hotărîrea CEC nr.1732 din 3 iulie 2018. În cadrul secțiilor de votare organizate pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) votarea se efectuează în conformitate cu prevederile Codului electoral al Republicii Moldova și ale Regulamentului privind particularitățile constituirii și funcționării secțiilor de votare pentru alegătorii Republicii Moldova domiciliați în unitățile administrativ-teritoriale din stînga Nistrului (Transnistria), municipiul Bender și unele localități ale raionului Căușeni, aprobat prin hotărîrea Comisiei nr. 1567 din 24 aprilie 2018.

72. Președintele biroului electoral al secției de votare ține evidența evenimentelor importante ce au avut loc în perioada de activitate a biroului, în timpul votării și pe parcursul numărării voturilor într-un registru. La cererea membrilor biroului electoral, a persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale sau a oricărui alegător, președintele notează comentariile și obiecțiile expuse de aceștia în privința procedurii votării într-un act care se anexează la raportul biroului electoral al secției de votare.

73. Informația privind votarea pe listele electorale de bază și listele electorale suplimentare se transmite o dată la 3 ore, în format electronic și/sau telefonic, Comisiei Electorale Centrale.

Capitolul VI

Numărarea și totalizarea voturilor de către biroul electoral al secției de votare

74. După expirarea timpului rezervat votării, la ora 21.00, președintele biroului electoral al secției de votare anunță încheierea votării și dispune închiderea secției de votare. După aceasta biroul electoral al secției de votare începe numărarea voturilor.

75. Din momentul închiderii secției de votare, biroul electoral al secției de votare rămâne în ședință pe parcursul numărării voturilor și întocmirii proceselor-verbale și a raportului biroului electoral. Membrii biroului electoral al secției de votare rămân la secția de votare și participă la operațiile electorale, cu excepția cazurilor de incapacitate fizică sau altor circumstanțe extraordinare.

76. Înainte de deschiderea urnelor de vot, toate ștampilele cu mențiunea „Votat” se adună, se numără și se transmit președintelui biroului electoral al secției de votare pentru păstrare. După aceasta toate buletinele de vot rămase neutilizate se numără și se anulează de către biroul electoral al secției de votare, aplicându-se pe ele ștampila cu mențiunea „Anulat”, apoi se leagă separat și se sigilează.

77. Până la deschiderea urnelor de vot, membrii biroului electoral al secției de votare, în prezența persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale, verifică integritatea sigiliilor aplicate pe urnele de vot. Dacă sigiliul este deteriorat sau conține semne vădite că urna a fost deschisă sau din ea s-au extras buletine de vot, se va întocmi un proces-verbal în acest sens, care se va anexa la procesul-verbal privind rezultatele numărării voturilor.

78. După verificarea sigiliilor de pe urnele de vot, președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența membrilor biroului electoral și a persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale, deschide urnele. Mai întâi se deschid urnele de vot mobile, se numără buletinele din ele, apoi se deschid celelalte urne.

79. În cazul în care se va constata că în urnele de vot mobile sînt mai multe buletine decît numărul alegătorilor care au solicitat votarea la locul aflării, se va întocmi un proces-verbal. Dacă numărul de buletine din urnele de vot mobile coincide cu numărul de buletine ce au fost eliberate în acest scop, aceste buletine se vor aduna la buletinele din celelalte urne.

80. Buletinele extrase din urne se vor număra într-un singur loc, astfel încît procesul de numărare să fie în raza vizuală a tuturor membrilor biroului electoral al secției de votare și a celor prezenți. Pe mesele destinate numărării voturilor se dispun cartonașe/foi cu denumirea sau numele concurenților electorali, iar în cazul referendumului - cu inscripțiile „Pentru” și „Contra”. Urnele cu buletinele de vot se răstoarnă pe mesele unde se va efectua numărarea.

81. Au dreptul să numere buletinele de vot numai membrii biroului electoral al secției de votare.

82. Pînă a începe numărarea, un membru al biroului electoral ia de pe masă pe rînd cîte un buletin, îl ridică în așa fel ca cei ce asistă la numărarea voturilor să-l poată vedea și îl demonstrează pe față și pe verso. Fiecare buletin astfel demonstrat se așază în fața cartonașului/foii cu denumirea concurentului electoral sau opțiunii pentru care s-a dat votul respectiv.

83. La fel, pînă a începe numărarea voturilor, biroul electoral al secției de votare stabilește numărul de buletine extrase din urnele de vot și numărul de alegători care au primit buletine de vot. Numărul de alegători care au primit buletine de vot se stabilește după numărul de semnături ale alegătorilor din lista electorală de bază, lista electorală pentru votarea la locul aflării și lista electorală suplimentară.

84. Buletinele cu voturile valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral sau opțiune la referendum se numără și se leagă separat, iar rezultatele numărării se introduc în formularul special pentru numărarea voturilor.

85. Înainte de a înscrie în procesul-verbal numărul de voturi obținute de fiecare concurent electoral sau pentru fiecare opțiune la referendum, reprezentanților concurenților electorali/participanților la referendum și persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale se oferă posibilitatea să verifice cifrele din formularul special pentru numărarea voturilor.

86. Buletinele nevalabile nu se includ în numărul total de voturi valabil exprimate. Se declară nevalabile buletinele extrase din urna de vot:

- a) în care numărul de identificare al circumscripției și numărul de identificare al biroului de votare nu corespund cu cel al circumscripției și al biroului de votare respectiv;
- b) de alt model decât cel stabilit;
- c) în care a fost aplicată ștampila cu inscripția „Votat” în mai multe patrulete;
- d) în care nu a fost aplicată ștampila cu inscripția „Votat” în nici un cerc din nici un patrulete;
- e) în care alegătorii au înscris denumiri sau nume suplimentare ale concurenților electorali;
- f) care au fost deformate sau mîzgălite astfel încît nu este clară opțiunea alegătorului.

87. Buletinul de vot nu poate fi declarat nevalabil doar din cauza că alegătorul a aplicat ștampila cu inscripția „Votat” de mai multe ori într-un singur patrulete sau din cauza că ștampila a fost aplicată în afara cercului din patrulete sau pe semnul ori simbolul concurentului electoral, în cazul cînd opțiunea alegătorului este clară.

88. Președintele biroului electoral al secției de votare acordă tuturor membrilor biroului electoral și persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale posibilitatea de a examina buletinul de vot care urmează a fi declarat nevalabil.

89. Dacă membrii biroului electoral al secției de votare au îndoieli în privința valabilității buletinului de vot, problema se soluționează prin vot, iar rezultatul votării se consemnează în procesul-verbal al ședinței biroului electoral.

Capitolul VII

Completarea formularului special pentru numărarea voturilor

90. Datele preliminare ale rezultatelor numărării și totalizării voturilor se introduc în formularul special pentru numărarea voturilor, al cărui model se stabilește de Comisia Electorală Centrală.

91. Formularul se întocmește (în cazul alegerilor, conform Anexei nr. 10, iar în cazul referendumului, conform Anexei nr. 11 la prezentul regulament) doar după ce membrii biroului electoral al secției de votare vor număra și lega separat buletinele cu voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral/opțiune la referendum.

92. În formular se indică numărul voturilor valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral/pentru fiecare opțiune la referendum, precum și numărul total de voturi valabil exprimate.

93. Suma buletinelor cu voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral/opțiune la referendum și a buletinelor nevalabile trebuie să fie egală cu numărul buletinelor extrase din urnele de vot.

94. Formularul special pentru numărarea voturilor se semnează de către președintele biroului electoral al secției de votare și poate fi contrasemnat de reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum în birourile electorale ale secțiilor de votare. Datele din formular se verifică, după aceasta se introduc în procesul-verbal privind rezultatele numărării voturilor. Înainte de a înscrie în procesul-verbal numărul de voturi, reprezentanților concurenților electorali/participanților la referendum și persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale li se dă posibilitatea să verifice cifrele din formularul special pentru numărarea voturilor și să îl contrasemneze.

Capitolul VIII

Întocmirea procesului-verbal cu privire la rezultatele numărării voturilor și a raportului biroului electoral al secției de votare

95. După transmiterea datelor preliminare, biroul electoral al secției de votare examinează în ședință rezultatele numărării voturilor și întocmește procesul-verbal, care este semnat de președinte, vicepreședinte, secretar și ceilalți membri ai biroului. Absența semnăturilor unor membri ai biroului electoral al secției de votare nu influențează valabilitatea procesului-verbal. Motivele absenței semnăturilor se menționează în raportul biroului electoral.

96. Modelul procesului-verbal cu privire la rezultatele numărării voturilor se stabilește de către Comisia Electorală Centrală și va cuprinde:

- a) numărul de alegători incluși în listele electorale de bază;

- b) numărul de alegători incluși în listele suplimentare;
- c) numărul de alegători care au primit buletine de vot;
- d) numărul de alegători care au participat la votare;
- e) cifra ce reflectă diferența dintre numărul buletinelor de vot primite de alegători și numărul alegătorilor care au participat la votare;
- f) numărul buletinelor de vot declarate nevalabile (buletinele extrase din urna de vot și declarate nevalabile);
- g) numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral (pentru fiecare opțiune privind întrebările supuse referendumului);
- h) numărul total de voturi valabil exprimate;
- i) numărul buletinelor de vot primite de biroul electoral al secției de votare;
- j) numărul buletinelor de vot neutilizate și anulate (inclusiv buletinele de vot completate greșit și anulate).

97. La completarea procesului-verbal se recomandă includerea inițială a datelor stabilite pînă la începerea procedurii de votare, cum ar fi cifrele de la literele a) și i), ținînd cont de cerințele descrise în prezentul capitol.

98. La litera a) din procesul-verbal cu privire la rezultatele numărării voturilor se înscrie numărul de alegători incluși în listele electorale de bază eliberate de către CEC, după caz, actualizate pînă în ziua precedentă zilei alegerilor. Numărul de alegători incluși în listele electorale de bază trebuie să fie identic cu cel din procesul-verbal privind pregătirea secției de votare în ziua scrutinului. La rubrica de la litera b) din procesul-verbal se va indica numărul de alegători înscriși în liste în condițiile art. 58 alin. (2) din Codul electoral.

99. Numărul de alegători care au primit buletine de vot (litera c) din procesul-verbal) se va stabili după numărul de semnături din listele electorale de bază, din listele pentru votarea la locul aflării și din listele suplimentare. Numărul de alegători care au primit buletine de vot trebuie să fie identic cu numărul de alegători care au semnat în listele electorale la primirea buletinului de vot.

Buletinele de vot completate greșit și anulate, conform pct. 69 din prezentul regulament, se includ la litera j), iar la litera c) din procesul-verbal se adaugă doar buletinele eliberate repetat.

100. Numărul de alegători care au participat la votare reprezintă numărul buletinelor extrase din urna de vot (litera d) din procesul-verbal) și se determină prin sumarea numărului de voturi valabil exprimate (litera h) din procesul-verbal) și a buletinelor de vot declarate nevalabile (litera f) din procesul-verbal).

101. Cifra care reflectă diferența dintre numărul buletinelor de vot primite de alegători și numărul alegătorilor care au participat la votare (litera e) din procesul-verbal) reprezintă diferența dintre numărul de alegători care au primit buletine de vot (litera c) din procesul-verbal), conform semnăturii în lista electorală de bază sau suplimentară, și numărul alegătorilor care efectiv au participat la votare, prin introducerea buletinului de vot în urnă (litera d) din procesul-verbal).

102. Buletinele de vot nevalabile (litera f) din procesul-verbal) sînt buletinele extrase din urna de vot și declarate astfel în condițiile pct. 86 din prezentul regulament.

103. Numărul total de voturi valabil exprimate (litera h) din procesul-verbal) se stabilește prin sumarea numărului de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral.

104. Numărul de buletine de vot primite de biroul electoral al secției de votare (litera i) din procesul-verbal) corespunde sumei dintre numărul de buletine de vot declarate nevalabile (litera f) din procesul-verbal) și cele valabile (litera h) din procesul-verbal), precum și buletinele rămase neutilizate și anulate (litera j) din procesul-verbal). Numărul de buletine de vot primite trebuie să corespundă numărului indicat în actul de primire a buletinelor de către biroul electoral al secției de votare.

105. Numărul buletinelor neutilizate și anulate (inclusiv buletinele de vot completate greșit și anulate) include buletinele completate greșit de către alegători și restituite conform pct. 69 din prezentul regulament și cele rămase neutilizate (litera j) din procesul-verbal). În numărul buletinelor de vot neutilizate și anulate nu se includ buletinele de vot declarate nevalabile.

106. Consiliul electoral respectiv asigură birourile electorale ale secțiilor de votare cu numărul necesar de formulare ale proceselor-verbale pînă în ziua alegerilor.

107. Procesul-verbal privind rezultatele numărării voturilor se întocmește, în mai multe exemplare, în prezența membrilor biroului electoral al secției de votare, a reprezentanților

concurenților electorali/participanților la referendum și a altor persoane autorizate, conform modelului dat în Anexele nr. 12 și nr. 12a la prezentul regulament, în corespundere cu tipul scrutinului desfășurat. Imediat după ce a fost semnat de către toți membrii biroului electoral al secției de votare, operatorul include în SIASA, sub supravegherea președintelui biroului, datele conținute în procesul-verbal privind rezultatele numărării voturilor. Un exemplar al procesului-verbal se păstrează la biroul electoral al secției de votare, un exemplar se prezintă consiliului electoral de circumscripție, un exemplar se afișează imediat la intrarea în secția de votare, iar câte un exemplar (copie autenticată), în mod obligatoriu, se înmânează reprezentanților concurenților electorali/participanților la referendum și observatorilor.

108. Președintele biroului electoral al secției de votare pregătește raportul biroului electoral al secției de votare în baza datelor incluse în Registrul de evidență a activităților desfășurate de birou în perioada electorală ținut în scris conform pct. 72 din prezentul regulament. Raportul, întocmit conform Anexei nr. 13 la prezentul regulament, va conține o expunere succintă a cererilor și contestațiilor privitoare la acțiunile biroului electoral al secției de votare și a hotărârilor adoptate de birou în baza acestora. Președintele semnează raportul și oferă celorlalți membri ai biroului electoral al secției de votare posibilitatea de a-și expune în scris comentariile și completările la raport. Cererile și contestațiile se vor anexa la raport.

109. Președintele biroului electoral al secției de votare transmite consiliului electoral de circumscripție cât de curând posibil, dar nu mai târziu de 18 ore după anunțarea închiderii secției de votare, buletinele cu voturile valabil exprimate legate separat pentru fiecare concurent electoral/opțiune la referendum, listele electorale, procesul-verbal, raportul, buletinele nevalabile, anulate sau contestate, cererile și contestațiile, toate fiind sistematizate și sigilate conform procedurii stabilite de Comisia Electorală Centrală în acest sens. Transportarea documentelor electorale sigilate va fi însoțită de paza poliției, de președinte și de cel puțin doi membri ai biroului electoral al secției de votare.

110. Ștampilele biroului electoral al secției de votare se închid într-o cutie (pachet), care se păstrează în condiții de siguranță la secția de votare. După încheierea alegerilor, ștampilele se remit consiliilor electorale de circumscripție. Președintele biroului electoral este obligat să asigure păstrarea și returnarea bunurilor primite de la autoritatea publică locală și de la Comisia Electorală Centrală, purtând răspundere materială conform legislației în vigoare.

111. Președintele biroului electoral al secției de votare asigură transmiterea, prin act de predare-primire, a cabinelor, urnelor de vot și celorlalte materiale către autoritatea publică locală pentru păstrare permanentă.

112. Birourile electorale ale secțiilor de votare își încetează activitatea și sînt dizolvate, prin hotărîre a consiliului electoral de circumscripție/Comisiei Electorale Centrale, de îndată ce Comisia Electorală Centrală (consiliul electoral de circumscripție respectiv) a adus la cunoștința publică rezultatele finale.